

УДК 378.02

Вікторія Костенко

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія»

ПРО СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Україна бере активну участь у впровадженні та розвитку глобальної стратегії освіти людини незалежно від місця чи країни її проживання, типу та рівня здобуття освіти. Це стало передумовою для значних трансформаційних процесів, які відбуваються у вітчизняній освітній галузі, та призвело до переосмислення ролі іноземної мови як засобу міжнародного спілкування.

Аналіз змісту й особливостей професійної діяльності сучасних фахівців у галузі медицини свідчить про істотне розширення спектру їхніх функцій і завдань. При цьому в умовах глобалізації практично всі види діяльності, насамперед, науково-дослідницька та пошукова, передбачають необхідність належного володіння іноземними мовами і навичками міжкультурної комунікації. Натомість, недостатній рівень володіння іноземною мовою перешкоджає активному інтегруванню фахівців-медиків у світову науку, пригальмовує входження вітчизняних вищих навчальних закладів до зарубіжних рейтингових структур, стає на заваді при створенні стратегічних освітніх альянсів (інституційне партнерство). Цілеспрямоване професійно орієнтоване вивчення однієї або кількох іноземних мов має стати пріоритетним напрямом розвитку як додипломної, так і післядипломної освіти [1:11], оскільки іноземна мова сьогодні є не просто частиною культури певної нації, це, насамперед, запорука успіху, майбутньої вдалої кар'єри.

Фахівець у галузі біології та медицини, лікар нового типу – це професійно та соціально мобільна особа, яка має ґрунтовні професійні знання, глибоко обізнана з економічними, правовими, технічними аспектами своєї діяльності, основами наукової організації праці і культури виробництва, здатна до технічної, наукової та соціальної творчості, до самовдосконалення, готова до роботи в різних формах організації праці в умовах конкуренції.

Одним з наслідків трансформацій структури професійної діяльності фахівця в галузі медицини є актуалізація такої принципово важливої функції як науково-дослідницька діяльність. Ефективна, плідна науково-дослідницька діяльність можлива за умов сформованої пізнавально-інтелектуальної та дослідницької компетенції. Перша охоплює сукупність теоретичних знань, практичних умінь, навичок, ставлень, досвіду, особистісних якостей, що дають змогу здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання, приймати рішення. Друга передбачає оволодіння науковим мисленням, умінням спостерігати й аналізувати, висунення гіпотези для вирішення спірних питань, виконувати дослідницьку роботу, аналізувати наукову літературу.

На жаль, існуючі психолого-педагогічні теорії здебільшого орієнтовані на формування у фахівців наукової-дослідницької компетенції засобами рідної мови, що наразі є недостатнім, оскільки забезпечує ефективність виключно в науковому середовищі своєї країни. Формування наукової-дослідницької компетенції засобами іноземної мови – це цілеспрямований інтегрований процес професійного, соціального та морального становлення особистості, розвитку професійно-особистісних якостей, засвоєння знань, умінь і навичок, необхідних для збагачення індивідуального та професійного досвіду. Цей процес відображає єдність цілей, завдань, методик його втілення та характеризується двосторонньою спрямованістю (викладач — студент, аспірант, слухач курсів), неперервністю, динамічністю. Формування наукової-дослідницької компетентності передбачає діагностику сформованості особистісних та професійних якостей, інтересів, мотивів

професійної та наукової діяльності; виділення груп певних рівнів з урахуванням вікових, психологічних особливостей, кола дослідницьких інтересів; визначення оптимальних підходів, методик для виконання поставлених цілей. Цей процес ускладнюється, оскільки повинне відбуватися не лише поліпшення комунікативних мовленнєвих навичок, але й збагачення спілкування складнішим професійно релевантним матеріалом, удосконалення умінь здобувати іноземною мовою нові знання, необхідні для плідної професійної діяльності. Усе це потребує ретельної, чітко спланованої, дидактично та науково обґрунтованої підготовки з боку викладачів іноземної мови.

Сформовані навички використання іноземної мови у професійному спілкуванні та науково-дослідницькій діяльності є важливою передумовою професійної мобільності та визнання серед компетентних колег за кордоном, а також створюють умови для реалізації актуальної парадигми неперервного навчання (life-long learning).

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К. : Видавництво Ленвіт. – 2003. – 273 с.